

Een zeldzame vorm van Van Duijn Ron de Haan

Soms kan het gebeuren dat je met iemand in contact komt en uiteindelijk een interessant en zeldzaam object aan je collectie kan toevoegen. Dat overkwam mij enkele weken geleden tijdens een bezoek aan Gouda met als resultaat het verwerven van een messing vorm voor een figurale pijp met als voorstelling een Huzaar.

De vorm, met een lengte van 35 cm., is tweedelig. Het langdurige gebruik heeft duidelijk zijn sporen nagelaten. Hij sluit slecht alhoewel de afbeelding nog wel scherp is.

Het merk op deze pijp is de gekroonde 65 van Van Duijn. Het is bijzonder voor een Goudse pijp dat dit merk niet gestempeld is, maar gegraveerd in de vorm, en wel op een toepasselijke plaats; de voorzijde van de hoed. Het merk

gekroonde 65 was van 1729 tot 1925 in Gouda in gebruik.

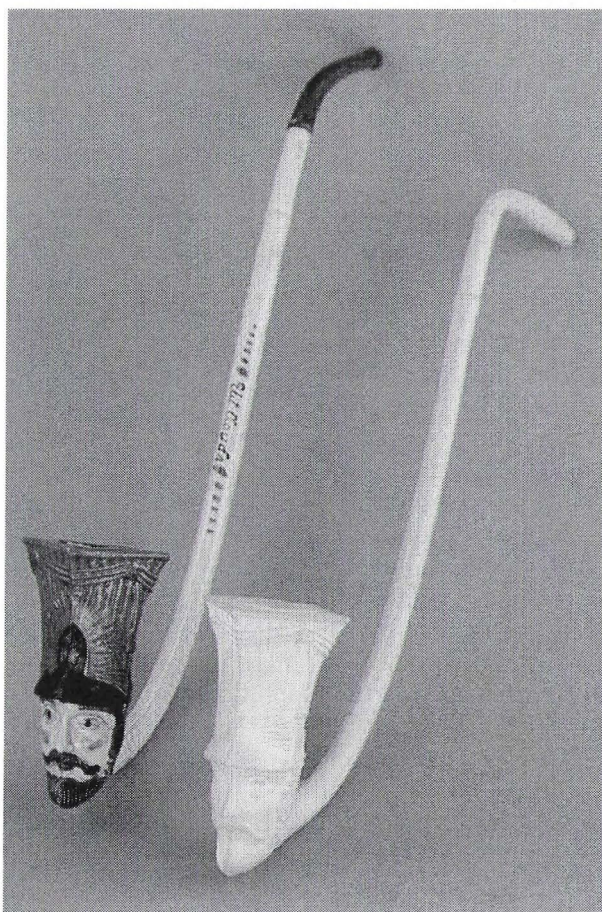
Vanaf 1841 tot 1925 is het bezit van de familie van Duijn met als eerste eigenaar Adrianus van Duijn 1841-1882, zijn weduwe van 1882-1885 en als laatste Martinus Nicolaas van Duijn 1885-1925. Daarna is de gekr. 65 nooit meer in gebruik geweest.

In de steel zijn drie knopen aanwezig wat er op kan duiden dat de pijp in drie lengtes leverbaar was, te weten 23,5 – 26,5 – en 32,5 cm. Of dit ook werkelijk is gebeurd is mij niet bekend daar mij géén klei pijpen met een kortere lengte dan 32,5 cm bekend zijn. De twee andere knopen zijn overigens duidelijk aanwezig in de afgebeelde pijpen (zie foto) van 32,5 cm. Dit type steel, het z.g. "fries roer" was mode in Nederland van 1850-1880. De vroegste vermelding en afbeelding van een huzaren pijp vinden we in de

catalogus van Gambier in Givet, uit het jaar 1840 (Serie 11, 221 "Lancier Polonais"). De meest recente vermelding met een afbeelding staat in de catalogus van de Firma P. van der Want Gz onder model nummer G.138.

De beide afgebeelde (zie afb. hieronder) pijpen zijn afkomstig uit Frankrijk. De volledig handbeschilderde pijp kocht ik enige jaren geleden van een Franse verzamelaar die hem op zijn beurt ook weer in Frankrijk had gekocht. De witte pijp is nog niet zolang geleden door mij aangekocht op een pijpen veiling bij Drouot in Parijs.

Het afzetgebied voor deze pijpen was tot 1900 de Nederlandse markt. Voor de export was de vormgeving te pover.

Gegeven is dat ook de Firma P van der Want Gz een Huzarenpijp in z'n catalogus van rond 1910 had opgenomen met vormnummer G 138.

De G voor het catalogus nummer duidt op het feit dat de mal oorspronkelijk in het bezit is geweest van Jan de Gidts.

J.C. van der Want, de eigenaar van de Firma P van der Want Gz. kocht in 1894 enige vormen en andere gereedschappen uit de nalatenschap van de overleden Jan de Gidts.

De Goudse huzaren pijpen vertonen zeer grote overeenkomsten al is het exemplaar van Van der Want ongemerkt. Het embleem aan de voorzijde van de muts is duidelijk anders. Waar bij het exemplaar van Van Duijn de gekroonde 65 staat, staat bij het exemplaar van Van der Want een zon.

In de afgelopen dertig jaar als actief verzamelaar heb ik slechts een enkele keer een complete pijp, zoals in het artikel afgebeeld, bij een Nederlandse verzameling gezien. Bodemvondsten komen vaker voor.

Je kunt je afvragen hoe het toch mogelijk is dat zo'n zeldzame zoek geraakte vorm na een kleine 50 jaar ineens weer opduikt, maar het is uiteraard een welkome aanvulling aan de collectie.

Met dank aan Don Duco voor het controleren en corrigeren van het artikel.

Vorm; collectie R.J. de Haan
Kleipijpen; collectie B. Beekhuizen

Literatuur

- Don Duco, Century of Change. The European clay pipe. Its final flourish and ultimate fall 1830 - 1940, Amsterdam, 2004, 79
- Don Duco, Century of Change. The European clay pipe. Its final flourish and ultimate fall 1830 - 1940, Amsterdam, 2004, 102, afb. 211
- Don Duco, Century of Change. The European clay pipe. Its final flourish and ultimate fall 1830 - 1940, Amsterdam, 2004, 177
- Don Duco, Merken en Merkenrecht van de pijpmakers in Gouda ,Amsterdam 2003 blz. 194/1006

PIJPELOGISCHE KRING NEDERLAND

PIJPELOGISCHE KRING

•• NEDERLAND ••

Kwartaalblad voor de
pijpenverzamelaar
en onderzoeker

Jaargang 31, nummer 121
Juli 2008

COLOFON

Abonnement

Abonnementsjaar loopt
van 1 juli t/m 30 juni

Betaling

Nederland: € 16,00 per jaar
Buitenland € 22,00 per jaar
Postgiro 3823478
t.n.v. Pijpelogische Kring Nederland

Verschijningsdata

juli, oktober, januari en april

Deadline kopij

Uiterlijk 6 weken voor verschijning

**Afb. 2, Huzarenpijp van
P.J. van der Want**

**Afb. 1, voorpagina,
Handgekleurde huzarenpijp
van Van Duijn.**

www.tabakspijp.nl
info@tabakspijp.nl

Kwartaalblad voor de
pijpenverzamelaar en
onderzoeker.

ISSN: 0924-4158

Auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen.

Afb. 3, Huzarenpijp en vorm van Van Duijn

Afb. 4, Turkse reuzenpijp

